

Vinkristin ile İlişkili Parsiyel İleus: Bir Olgu Sunumu

Partial İleus Associated with Vincristine: A Case Report

Hadi Geylan^{1*}, Mecnun Çetin², Kamuran Karaman¹

¹Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatri Bölümü, Pediatrik Hematoloji Ve Onkoloji Bilim Dalı, Van, Türkiye

²Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatri Bölümü, Van, Türkiye

ÖZET

Vinkristin; lenfoma ve lösemi gibi bir çok malignitenin kemoterapi protokolünde sıklıkla kullanılan hücre siklusuna oldukça spesifik bir vinka alkaloididir. İlaça bağlı nöropatinin ayırıcı tanısı mutlaka yapılmalıdır. Periferik nöropati, otonomik nöropati, kranial sinir paralizileri ve ensefalopati olmak üzere dört farklı şekilde vinkristin nörotoksitesi görülebilmektedir. Hodgkin lenfoma tanısıyla vinkristin tedavisi sonrası parsiyel intestinal obstrüksiyon gelişen 13 yaşındaki bir kız olguyu sunuyoruz. Olgumuzda; BEACOPP tedavisinin ikinci küründe ikinci vinkristin dozundan 6 gün sonra karın ağrısı ile birlikte karın distansiyonu gelişti. Barsak sesleri normoaktif ve defansı mevcuttu. Ayakta direkt batın grafisinde hava sıvı seviyeleri saptandı. Batın ultrasonografisinde tüm barsak anslarında yoğun sıvı, distansiyon, peristaltizmde belirgin azalma ile hasta ileus tanısı aldı. Bu tablonun vinkristinin otonomik nörotoksik yan etkilerine bağlı olduğu düşünüldü. Hastaya Pridostigmin Bromür (Mestinon: 3 mg/kg/g, 2 dozda, oral) ve Pridoksin (B6 vitamini: 150 mg/m²/g, tek doz, oral) başlandı. Tedavinin 2. gününde bağırsak seslerinde artış, batın distansiyonunda azalma olduğu görüldü. Sonuç olarak, vinkristinin neden olduğu nöropati sonucunda gelişen parsiyel intestinal obstrüksiyonlarda; pridostigmin ve pridoksin ile tedavi edilebileceğini vurgulamak istedik.

Anahtar Kelimeler: Vinkristin, nörotoksite, parsiyel intestinal obstrüksiyon

ABSTRACT

Vincristine is a vinca alkaloid highly specific for cell cycle and frequently used in the chemotherapy protocol of many malignancies such as lymphoma and leukemia. The differential diagnosis of drug-induced neuropathy should be made absolutely. Vincristine neurotoxicity can be seen in four different ways: peripheral neuropathy, autonomic neuropathy, cranial nerve paralysis and encephalopathy. We present a case of a 13-year-old girl who developed partial intestinal obstruction after vincristine treatment with a diagnosis of Hodgkin's lymphoma. In our case; six days after the second vincristine dose in the second course of BEACOPP therapy, abdominal distension was developed with abdominal pain. Bowel sounds were normoactive and defense were available. Air liquid levels were detected in the direct abdominal graph on the foot. Ultrasonography of the abdomen revealed intense fluid, distension, and marked reduction in peristalsis in all intestinal anus. The patient was thought to be due to autonomic neurotoxic side effects of vincristine. Pridostigmine Bromide (Mestinon: 3 mg / kg / day, 2 doses, oral) and Pridoxin (B6: 150 mg / m² / day, single dose, oral) were initiated in the patient. On the 2nd day of treatment, there was an increase in the intestinal sounds and a decrease in the abdominal distension. As a result, we wanted to emphasize that partial intestinal obstruction as a result of neuropathy caused by vincristine can be treated with pridostigmine and pyridoxine without any side effects.

Key Words: Vincristine, neurotoxicity, partial intestinal obstruction

Giriş

Vinkristin; lenfoma ve lösemi gibi bir çok malignitenin kemoterapi protokolünde sıklıkla kullanılan hücre siklusuna oldukça spesifik bir vinka alkaloididir. Vinkristin nörotoksitesi; periferik nöropati, otonomik nöropati, kranial sinir paralizileri ve ensefalopati olmak üzere dört farklı şekilde karşımıza çıkabilmektedir. Bu yan etkiler vinkristin kullanımında sınırlayıcı faktörler olarak rol oynar (1). Hodgkin lenfoma tanısıyla vinkristin tedavisi sonrası parsiyel intestinal obstrüksiyon

gelişen ve medikal olarak tedavi edilen 13 yaşındaki bir kız olguyu sunuyoruz.

Olgu Sunumu

13 yaşında kız hasta boyunda şişlik, halsizlik, gece terlemesi, ateş ve iştahsızlık şikayetleriyle başvurdu. Eksizyonel biyopsi materyalinde yapılan histopatolojik değerlendirme sonucu nodüler sklerozan tip Hodgkin lenfoma olarak rapor edildi. B semptomlarının varlığı, dalak tutulumunun olması, birden fazla ekstralenfatik organ tutulumu,

kemik ve akciğer tutulumunun olması nedeniyle evre IVSB kabul edilen olguya BEACOPP kemoterapi protokolü başlandı. BEACOPP ikinci küründe ikinci vinkristin tedavisinden 6 gün sonra olguda karın ağrısı ile birlikte karın distansiyonu gelişti. Barsak sesleri normoaktif ve defansı mevcuttu. Ayakta direkt batın grafisinde hava sıvı seviyeleri saptandı (Resim 1). Batın ultrasonografisinde; barsak anslarında distansiyon ,yoğun sıvı ve peristaltizmde belirgin azalma ile hasta ileus tanısı aldı. Çocuk cerrahisi ile konsülte edildi ve ağızdan alımı kesilerek takibe alındı. Bu tablonun vinkristinin bağlı otonomik nörotoksik yan etkilerine bağlı olduğu düşünüldü. Hastaya pridoksin (B6 vitamini: 150 mg/m²/gün, tek doz, oral) ve pridostigmin bromür (Mestinon: 3 mg/kg/gün, 2 dozda, oral) tedavileri başlandı. Tedavinin 48.saatinden sonra karın ağrısı ve distansiyonu azaldı, barsak seslerinde artış saptandı. Tedavinin 6. gününde klinik olarak rahatladı, radyolojik bulgular tamamen normale döndü.

Resim 1. Ayakta direktbatın grafisinde hava sıvı seviyeleri saptandı

Tartışma

Vinkristin; hematopoetik kaynaklı bir çok malignitenin tedavi protokolünde sıklıkla kullanılan hücre siklusuna oldukça spesifik bir vinka alkaloididir. İlaça bağlı nöropatilerde mutlaka ayırıcı tanı yapılmalıdır. Vinkristinin nörotoksik yan etkileri, bu ilacın kullanımında sınırlayıcı etken olarak rol oynar (1). Literatürde; VCR nörotoksitesisi saptanan vakalarda değişik tedaviler kullanılmıştır. Ikehara O (2) VCR'ye bağlı paralitik ileus gelişen iki hastada gliserin ve salinenema ile intravenöz prostaglandin F2 alfa tedavisini başarılı bir şekilde kullanmış. VCR'nin indüklediği gastrointestinal yan etkilerde; metoklopramid kullanılmış ve faydalı bulunmuştur

(3). Ayrıca son zamanlarda VCR ilişkili kranial ve periferik nöropatili vakalarda pridostigmin ve pridoksin kullanılarak tedavi sağlandığı görülmüştür. Uzun zamandır bu ilaçların nörorejeneratif ve nöroprotektif etkileri bilinmektedir. Bizim olgumuzda da pridostigmin (3 mg/kg/gün oral iki dozda) ve pridoksin (150 mg/m²/gün oral tek dozda) tedavileri ile parsiyel intestinal obstrüksiyonu tamamen düzeldi. Akbayram ve ark(4) wilms tümörü tanısıyla tedavi ettikleri üç yaşındaki hastalarında vinkristine bağlı gelişen unilateral pitozis bildirmişler, pridoksin ve pridostigmin tedavisiyle hastanın pitozisinin tam olarak iyileştiğini bildirmişlerdir. Buna benzer olarak; Bay ve ark. (5) akut lenfoblastik lösemi teşhisiyle vinkristin tedavisi sonrasında gelişen bilateral pitozisli vakaya pridostigmin ve pridoksini bizim de vakamızda kullandığımız dozlarda vererek tedavi sağlamışlardır. Literatürde bildirilen tüm olgularda tedavi iyi tolere edilmiş ve hiçbir yan etki görülmemiştir. Z. Keskin Yıldırım ve ark. da hastamıza benzer şekilde vinkristin kullanımı sonrası parsiyel intestinal obstrüksiyon saptanan hastalarında pridostigmin ve pridoksin kullanarak tamamen düzeldiğini bildirmişlerdir (6). Sonuç olarak, vinkristinin yol açtığı nöropati neticesinde oluşan parsiyel intestinal obstrüksiyonlarda; pridostigmin ve pridoksin ile tedavi edilebileceğini vurgulamak istedik.

Referanslar

1. Balis FM, Holcenberg JS, Blaney SM. General Principles of ChemotherapyIn: Principles and Practice of Pediatric Oncology, ed. 4. Philadelphia: Lippincott Williams &Wilkins; 2002: 237-308.
2. Ikehara O. Vincristine-induced paralytic ileus: Role of fiber optic colonoscopy and prostaglandin F2 alpha. Am J Gastroenterol 1992; 87(2): 207-210.
3. Garewal HS, Dalton WS. Metoclopramide in vincristine induced ileus. Cancer Treat Rep 1985; 69(11): 1309-1311.
4. Akbayram S, Akgun C, Doğan M, Sayın R, Caksen H, Oner AF. Use of pyridoxine and pridostigmine in children with vincristine-induced neuropathy. Indian J Pediatr 2010; 77(6): 681-683.
5. Bay A, Yılmaz C, Yılmaz N, Oner AF. Vincristine induced cranial polyneuropathy. Indian J Pediatr 2006; 73(6): 531-533.
6. Keskin Yıldırım Z, Karabağ K, Büyükcavcı M. Vinkristine Bağlı Parsiyel İntestinal Obstrüksiyon Tedavisinde Pridostigmin ve Pridoksin Kullanımı: Vaka Sunumu. Çocuk Dergisi 2012; 12(1):47-49.